

Ceny

- V zemědělství, průmyslu a tržních službách ceny rostly, ve stavebnictví se dále mírně snížily**

Pro okruh cen průmyslových výrobců byl v 1. pololetí charakteristický další růst cen v zemědělství a jejich pozvolné zvyšování v průmyslu. Naopak ceny stavebních prací zůstaly v deflačním pásmu, jen s velmi mírným prohloubením poklesu. Ceny tržních služeb se, po poklesech trvajících celý rok 2010, od počátku roku 2011 zvyšovaly. Cenový vývoj tak zhruba odpovídá cyklické fázi jednotlivých odvětví, vývoji cen na světových trzích a limitům poptávky na domácím trhu.
- Růst cen v zemědělství dále pokračoval, rostlinná produkce meziročně dražší o více než polovinu**

V zemědělství pokračoval trend rozevírajících se nůžek mezi tempem cen rostlinné a živočišné produkce (graf č. 9), i když už ne intenzitou typickou pro druhé pololetí 2010. Ceny rostlinných produktů byly meziročně o více než polovinu vyšší (+52,7 %, v 1. čtvrtletí o 49 %). Ceny v živočišné výrobě stouply o 7,9 % z +6,9 % v 1. čtvrtletí.

Z rostlinných produktů byly meziročně níž pouze ceny zeleniny vlivem výjimečné situace, tj. propadu poptávky po výskytu a nejasném původu smrtonosné bakterie E.coli. Ceny obilovin byly vyšší proti stejnému období 2010 o 84 %, brambor o 64 %. O více než polovinu stoupy ceny olejnin (+53 %), ovoce bylo dražší o 36 %. Z živočišné produkce zdražilo nejvíce mléko (+14 %), ceny vajec o čtvrtinu poklesly.
- Ceny v průmyslu zrychlily v potravinářství, klesly ve výrobě automobilů a také počítačů**

Růst cen průmyslových výrobců dále zrychlil. Ve 2. čtvrtletí stouply ceny meziročně o 6 % proti 5,4 % v 1. čtvrtletí. Výrazně nad průměrem byly meziročně ceny koksů a rafinovaných ropných produktů (+21,9 %), ovšem v trendu klesajícím od 2. čtvrtletí 2010, kdy jejich meziroční růst činil 37 %. Rychleji než ceny průmyslových výrobců v úhrnu rostly i ceny v hutnictví (+10,9 %), i když ve srovnání s 1. čtvrtletím mírněji. Naopak k dalšímu zrychlení došlo u výrobních cen zpracovatelů v potravinářském průmyslu, které stouply meziročně o 9,3 % oproti +4,7 % v 1. čtvrtletí. Přitom ještě ve 3. čtvrtletí 2010 ceny v potravinářském průmyslu meziročně klesaly. Ukazuje se tak výrazný vliv nárůstů v předchozích stupních cenového řetězce, což zároveň indikuje budoucí tlak na marže obchodních řetězců. Nezdá se totiž, že by slabá poptávka ze strany domácností umožňovala expanzi směrem do spotřebitelských cen.

Meziroční pokles cen zaznamenali ve zpracovatelském průmyslu (+6,3 %) pouze výrobci v automobilovém průmyslu (-3,3 %) a ve výrobě počítačů a elektronických a optických přístrojů (-3,4 %).
- Deflace ve stavebnictví, mírný růst cen tržních služeb**

Ceny stavebních prací odrážejí cyklickou fázi tohoto odvětví. Neoživající poptávka nedovoluje, aby ceny rostly. Po meziroční stagnaci z počátku roku 2010 docházelo v každém čtvrtletí k velmi mírnému, ale plynule pokračujícímu poklesu cen stavebních prací, který ve 2. čtvrtletí dosáhl meziročně 0,4 %. Ceny tržních služeb od počátku roku narůstaly po deflaci trvajících celý rok 2010. Ve druhém čtvrtletí stouply meziročně o 1,1 % proti 0,3 % v 1. čtvrtletí.
- Tempo růstu spotřebitelských cen se zvýšilo jen nepatrně; stimulem jejich růstu byly ceny potravin**

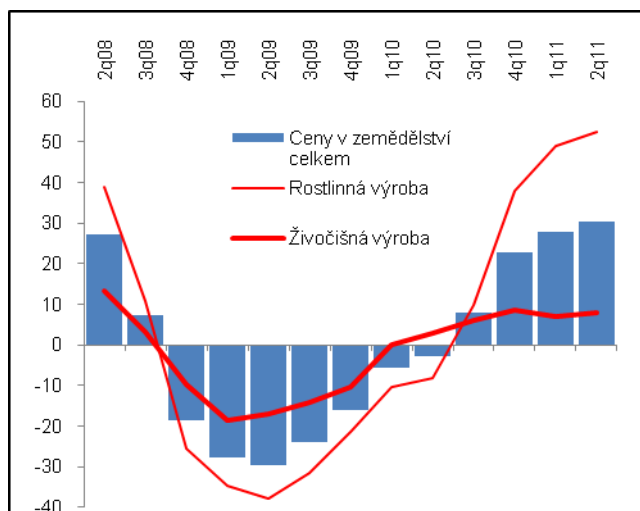
Spotřebitelské ceny stouply o 1,8 %, což představovalo jen nepatrný růst oproti tempu z 1. čtvrtletí (+1,7 %). Bylo však poměrně značně rozdílné u jednotlivých položek spotřebitelského koše. Od druhé poloviny roku 2010 stále rychleji rostoucí ceny potravin a nealkoholických nápojů sice v 1. čtvrtletí 2011 ubraly na tempu (na +4,1 % meziročně), ovšem ve 2. čtvrtletí jejich dynamika opět vzrostla (+5,1 %). Působily tak nejsilněji na úhrnný růst cen pro spotřebitele. Opačným směrem, tj. do meziročních poklesů, šly ceny za telekomunikační služby (-1 %), rekreaci a kulturu (-2,1 %), bytového vybavení (-1,6 %) a také oděvů a obuvi (-2,1 %). Vesměs jde o položky, jejichž spotřebu lidé omezují v době, kdy se dynamika příjmů snižuje. Ceny pohonných hmot stouply meziročně sice stále podstatně víc (+9,1 %) oproti úhrnu spotřebitelských cen, ale proti 1. čtvrtletí (+10,8 %) se jejich tempo mírně snížilo.

• Směnné relace nepříznivé při růstu cen dovozu a stagnaci cen vývozu

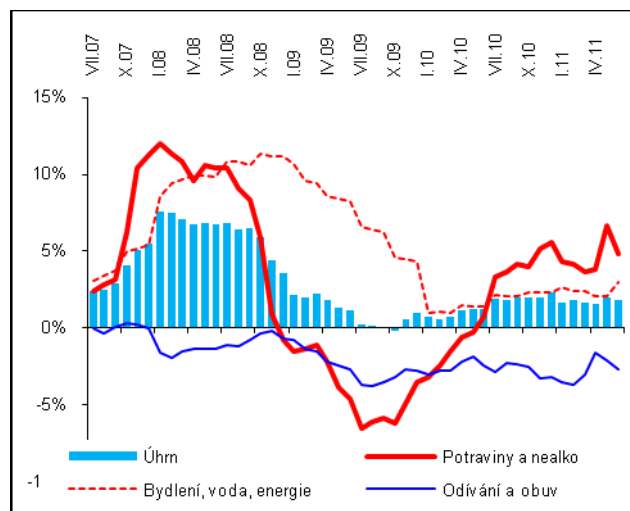
Ceny v zahraničním obchodě ovlivňovaly po celý rok 2010 až do poloviny roku 2011 jeho hodnotu nepříznivě, směnné relace byly záporné. Ve 2. čtvrtletí zůstaly sice v negativním pásmu, ale jejich nepříznivý vliv byl menší. Ceny dovozu rostly meziročně rychleji než ceny vývozu už pátý kvartál po sobě. Ve 2. čtvrtletí 2011 ceny vývozu nepatrně klesly (-0,1 %) vlivem snížení u exportu strojů (-5 %). Ceny dovozu stouply o 2,4 % při dvojciferných růstech u minerálních paliv (+18 %) a ostatních surovin (+32 %). Neuvažujeme-li vliv směnného kurzu koruny, rostly ceny vývozu o zhruba 4 %. Ceny dovozu však stouply ještě rychleji, takže směnné relace po očištění o kurzový vliv zůstaly i ve 2. čtvrtletí na úrovni prvního čtvrtletí a ke zlepšení jejich záporné hodnoty podle očištěných dat nedošlo.

Součástí cenové statistiky zahraničního obchodu jsou i ceny v mezinárodní dopravě. Po silných meziročních tempech z druhé poloviny roku stouply ceny za tranzitní železniční nákladní dopravu ztatečněji (+7,6 % meziročně ve 2. čtvrtletí) oproti 1. čtvrtletí (+5,9 %). Ceny v osobní letecké dopravě poklesly, ve směru do ČR výrazněji (-5,5 %) než ve směru z ČR (-3,7 %).

Graf č. 9 Výrobní ceny v zemědělství (y/y v %)

Graf č. 10 Spotřebitelské ceny (CPI, y/y v %)

Pramen: ČSÚ